Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M.E. van Elk	**Datum**	6 juli 2022
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	10204033
E-mail	m.van.elk@utrecht.nl	**Onderwerp**	Halfjaarlijkse voortgang voorschoolse educatie
Bijlage(n)	1; onderaan bijgevoegd	**Beleidsveld**	Onderwijs, Jeugd en Volksgezondheid

Geachte leden van de raad,

Eén van de ambities uit het coalitieakkoord is ongelijkheid te bestrijden door ongelijk te investeren voor gelijke kansen. Het bevorderen van kansengelijkheid begint al voordat kinderen naar school gaan. Wij streven er daarom naar dat in Utrecht alle kinderen met (een risico op) taal- of ontwikkelingsachterstand deelnemen aan voorschoolse educatie (VE). Tegelijkertijd zien we dat de kinderopvang onder druk staat: het personeelstekort is zo nijpend dat locaties zelfs dreigen gesloten te moeten worden.

In het commissiedebat Onderwijs, Werk en Economie van 22 juni jongstleden was er veel aandacht voor (de deelname aan) voorschoolse educatie en de ambities hierop in het coalitieakkoord. Begin 2023 informeren wij uw raad over het plan van aanpak om meer kinderen te bereiken met voorschoolse educatie. In deze halfjaarlijkse brief geven wij u een tussenstand over het bereik van kinderen die deelnemen aan VE. De eerder ingezette stijging van het bereik heeft ook het afgelopen halfjaar doorgezet (peildatum 1 april 2022). De komende periode volgen we of de reeds ingezette interventies tot verdere stijging leiden. Tegelijkertijd kijken we welke extra interventies eraan kunnen bijdragen dat meer kinderen deelnemen aan VE in Utrecht, in de context van het toenemende personeelstekort in de kinderopvangsector.

Naast het bereik informeren wij u in deze brief over het proces rondom de actualisatie Utrechts Kwaliteits Kader Ten slotte gaan we in op de toegenomen zorgen over de ontwikkeling van jonge kinderen als gevolg van de coronapandemie, en de nieuwe uitvraag passende kinderopvang vanaf 2024.

Huidige deelname van peuters aan voorschoolse educatie
Ten opzichte van oktober 2021 is de deelname aan de voorschool, van peuters met een VE-indicatie, met 3%-punt toegenomen tot 72% (zie ook bijlage 1). Daarnaast zijn in totaal 82% van de peuters met VE-indicatie aangemeld bij een aanbieder van voorschoolse educatie. Dat is 2%-punt meer dan in oktober 2021. Dit betekent dat 10% van de kinderen met een VE-indicatie wacht op een plek. In de

meeste wijken is het bereik licht gestegen. In Overvecht en Kanaleneiland is het bereik met respectievelijk +5% en +1% toegenomen. In Leidsche Rijn is het bereik met 6% gedaald.

Dankzij gerichte interventies en door de versoepeling van de coronamaatregelen, zien wij een stijging van het percentage peuters met VE-indicatie dat is aangemeld en deelneemt aan de voorschool. Helaas constateren we ook dat er een groep kinderen op de wachtlijst staat; het gaat om zowel kinderen met VE-indicatie als kinderen zonder VE-indicatie. Kinderen met VE-indicatie krijgen voorrang op plaatsing op de voorschool. De aanbieders van voorschoolse educatie zoeken naar mogelijkheden om kinderen die op de wachtlijst staan zo snel mogelijk een plek te bieden, door het aantal groepen uit te breiden waar mogelijk. Het personeelstekort vormt hierbij zoals in de brede kinderopvangsector, echter een groot knelpunt. Wij gaan hier zo snel mogelijk over in gesprek met de kinderopvangsector.

Interventies om het bereik verder te verhogen
Om de deelname van peuters met VE-indicatie aan de voorschool te verhogen, zijn de afgelopen periode verschillende interventies ingezet. Allereerst is de capaciteit van team toeleiding uitgebreid, zodat toeleiders meer tijd en aandacht kunnen besteden aan het contact met ouders. We geven hiermee uitvoering aan motie 29. Ten tweede is geïnvesteerd in de samenwerking tussen de partners in het toeleidingsproces. Een voorbeeld is de werkwijze in Overvecht waarbij een toeleider (Jeugdgezondheidszorg) en een planner (voorschool) vanuit één locatie werken en ouders ter plekke helpen met de inschrijving van hun kind. Deze werkwijze breiden we uit naar de wijk Kanaleneiland. Een ander voorbeeld is de samenwerking met De Geldzaak om ouders te ondersteunen bij het invullen van belastinggegevens voor de Kinderopvangtoeslag, zodat dit geen drempel vormt bij ouders om hun kind deel te laten nemen. Ten derde is de verwachting dat de gegevensuitwisseling tussen de jeugdartsen/verpleegkundigen van de JGZ, team toeleiding en de voorschool met de invoering van de toeleidingsmonitor voorschoolse educatie (VE) sterk zal verbeteren. Deze toeleidingsmonitor maakt uitwisselen van gegevens en monitoren waar kinderen zich bevinden in het toeleidings- en plaatsingsproces mogelijk.

Utrecht Kwaliteits Kader
Naast het vergroten van het bereik van de voorschool, werken wij samen met de aanbieders van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) en de kinderopvangsector aan de actualisatie van het Utrechts kwaliteitskader educatie van het jonge kind (UKK), dat dateert uit 2018. Het UKK vormt de basis voor kwaliteit- en resultaatafspraken tussen gemeente en aanbieders van voorschoolse educatie en het basisonderwijs. Dit traject wordt in het najaar van 2022 afgerond. We informeren de raad over het geactualiseerde UKK en de gemaakte resultaatafspraken in het 4e kwartaal van 2022. We geven hiermee uitvoering aan motie 28.

Effecten coronapandemie op de ontwikkeling van jonge kinderen
Uit de Staat van de Utrechtse Jeugd blijkt dat de coronapandemie een groot effect had op de ontwikkeling van jonge kinderen, met name kinderen die zich al in een kwetsbare situatie bevinden. Gemeente en partners[1] maken zich zorgen over een toename van jonge kinderen die achterblijven in hun ontwikkeling (sociaal-emotioneel, spraaktaal en motorisch). Deze kinderen hebben meer ondersteuning nodig en dat leidt tot een grotere druk op de voorscholen. Sommige kinderen hebben meer ondersteuning nodig dan in de voorscholen kan worden geboden en dit leidt tot een toename aan zorgvragen bij aanvullende jeugdhulppartijen Spoor030 en KOOS.

[1] Kinderopvangorganisaties, inclusief voorscholen, de jeugdgezondheidszorg, Samenwerkingsverband PO, Lokalis, Spoor030 en KOOS

Samen met onze partners zijn we in gesprek over hoe we dit tij kunnen keren, vanuit de visie om de zorg- en ondersteuning dichtbij te organiseren en te ondersteunen op de plekken waar kinderen al zijn. Daarvoor hebben we onderstaande actielijnen geformuleerd. Tegelijkertijd onderzoeken we voor de lange termijn welke vormen van kinderopvang, voorschool en zorg in de toekomst nodig zijn.

1. *Verder bouwen aan de kernpartneraanpak in de voorschool.* De stedelijke structuur van kernpartners rondom het jonge kind staat. Tegelijkertijd zien we dat de partners elkaar nog niet op elke locatie weten te vinden op het moment dat een kind iets nodig heeft. We zetten daarom de komende tijd een projectleider in om de uitvoering op casus- en wijkniveau te versterken.
2. *Het versterken van de pedagogische medewerkers op de voorscholen*. Om de druk op de pedagogisch medewerkers op de voorscholen te verlichten zijn er, bekostigd vanuit Nationaal Programma Onderwijs middelen, de afgelopen maanden 80 studenten van de Hogeschool en Universiteit Utrecht gestart om op iedere groep 8 uur per week ondersteuning te bieden. Op die manier is er meer tijd en aandacht voor de kinderen.
3. *Pilot kinderopvang plus*. Er zijn kinderen die meer begeleiding nodig hebben en daardoor uitvallen op de voorschool, of nu op een wachtlijst staan voor (zwaardere) aanvullende jeugdhulp. Voor deze kinderen starten we met de pilot kinderopvang plus. Dit zijn geen voorschoolgroepen, maar kinderopvanggroepen waar intensieve begeleiding wordt geboden. Dit is voor kinderen die baat hebben bij een kleinere groep met meer structuur in een prikkelarme omgeving. We voegen hier zorg aan toe wanneer nodig. De eerste plusgroep start in september in Overvecht.
4. *(Tijdelijke) Uitbreiding capaciteit dagbehandelgroepen*. De capaciteit van dagbehandelgroepen van de aanvullende jeugdhulp wordt waar mogelijk (tijdelijk) uitgebreid om de druk op de wachtlijsten weg te nemen en kinderen die nu in de knel komen te helpen.

Evaluatie en nieuwe uitvraag 2024
Eind 2023 loopt de nadere regel passende kinderopvang (2020-2023), waar voorschoolse educatie onderdeel van is, af. Wij zien dit als een kans en een mogelijkheid om samen met onze partners lessen te trekken uit de huidige nadere regel en de bijbehorende nota van uitgangspunten. Dit nemen wij mee in de actualisatie van deze nota. Op basis hiervan wordt de nieuwe uitvraag passende kinderopvang vanaf 2024 vormgegeven. Wij verwachten de geactualiseerde nota van uitgangspunten in het najaar 2022 ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.

We willen in Utrecht jonge kinderen optimale ontwikkelkansen bieden, door ongelijk te investeren voor gelijke kansen. Daarom zetten wij ook komende periode vol in op deelname aan de voorschool en andere interventies om al vroeg achterstanden aan te pakken.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Bijlage 1 – Bereikcijfers Voorschoolse Educatie peildatum 1 april 2022 (o.b.v. locatie van de voorschool)

Wijk	Indicaties per wijk	Geïndiceerde kinderen – aangemeld bij VE locatie in wijk	Geïndiceerde kinderen – geplaatst bij VE locatie in wijk
Totaal	*1453*	*1196 (82%)*	*1047 (72%)*
Onbekend*	28*		
Binnenstad	12	13 (108%**)	12 (100%)
Leidsche Rijn	223	160 (72%)	144 (65%)
Noordoost	29	57 (197%)	53 (183%)
Noordwest	181	161 (89%)	150 (83%)
Oost	24	31 (129%)	28 (117%)
Overvecht	380	281 (74%)	255 (67%)
Vleuten - De Meern	102	110 (108%)	108 (106%)
West	85	71 (84%)	68 (80%)
Zuid	104	79 (76%)	64 (62%)
Zuidwest	285	233 (82%)	165 (58%)

*dit zijn kinderen die van buiten Utrecht komen of kinderen die een geheim adres hebben. Deze kinderen zijn wel meegenomen in het totale bereik.
**dit percentage geeft weer hoeveel kinderen met een indicatie er in de betreffende wijk bij een voorschool aangemeld zijn ten opzichte van het totaal aantal indicaties in diezelfde wijk. Sommige peuters gaan in een andere wijk naar de voorschool, daarmee kan het percentage in wijken boven de 100% uitkomen.